

Allò que perdura

Toni Gol (de perfil) i Marc Romera en la presentació dels seus dos llibres
ESTER ANDORRÀ

NEU NEGRA
Marc Romera

Editorial: Labreu
Barcelona, 2016
Pàgines: 120
Preu: 13 euros

POP FICTION
Toni Gol Roca

Editorial: Labreu
Barcelona, 2016
Pàgines: 88
Preu: 13 euros

POST-ITS
Jordi Julià

Editorial: Meteora
Barcelona, 2016
Pàgines: 64
Preu: 14 euros

MUDAR DE PELL
Bel Granya

Editorial: Meteora
Barcelona, 2016
Pàgines: 61
Preu: 14 euros

Quan parlen els grans editors comercials del fenomen de la proliferació de petites editorials, que no han dimitit de la seva responsabilitat cultural, ho fan amb un cert to de rebufl i superioritat i et diuen, més per desig que convenciment, que duraran tres telenotícies. El temps ha demostrat que no és pas un fenomen volander.

Aquest curs s'han celebrat dos aniversaris que proven que les petites editorials no són exactament matèria fungible. Em refereixo als 15 anys de Meteora, amb Dolors Sàrries i Jordi Fernando al capdavant, i als 10 anys de Labreu, amb Ester Andorrà i Marc Romera al capdavant.

Meteora i Labreu s'han guanyat a pols un lloc destacat al panorama actual de l'edició de poesia en català. Les dues han publicat clàssics moderns com ara Bartra, Clapés, Creus, Formosa, Garriga, Pessarrodona i Sampere. També han editat noves veus com Ramon Boixeda, Anna Gual, Josep Pedrals, Blanca Llum Vidal i Rosa Vilanova. I totes dues han donat suport a veus consolidades que mereixen més atenció crítica seriosa (Lluís Calvo, Xavier Farré, Gemma Gorga, Montserrat Rodés, Jordi Valls, Mireia Vidal-Conte...) i a veus distintives que han passat massa inadvertides (Daniel Busquet, Carles M. Sanuy,

Jordi Vintró...). Labreu, per la seva banda, ha publicat excel·lents traduccions de referents com Celan, Dürrenmatt, Eliot, Larkin, Roussel, Verlaine i Villon.

Meteora i Labreu han festejat els seus respectius aniversaris de la millor manera possible: fent feina. Meteora ha publicat *Post-Its*, del veterà Jordi Julià, i *Mudar de pell*, el debut poètic esperat de l'estudiosa Bel Granya, i Labreu ha donat a conèixer *Pop fiction*, del no prou conegut Toni Gol Roca, i *Neu negra*, del no prou estudiat Marc Romera. Quatre apostes de primera, apostes que perduraran.

Jordi Julià explora amb ponderació i ironia les possibilitats poètiques que es deriven de les noves i concentradíssimes formes de comunicació entre les persones a la nostra societat. Julià demostra, amb una força elemental que recorda la lírica de la quotidianitat de William Carlos Wi-

lliams, que la poesia no s'ha de fer enrere davant de formats com un post-it, un SMS o un tuit. La poesia ha d'obrir-se a noves potències expressives.

Bel Granya ens ha ofert un primer llibre madur, despullat, precís, clar, personal, autèntic, savi i soterradament musical, intens i vital. Des de l'aparent modestia, *Mudar de pell* és un llibre d'alta significació que indica els camins de la nova lírica que vindrà en el futur, un cop que s'hagi apagat el foc d'ence-

nalls d'una gran part de la poesia actual.

El recull de Toni Gol Roca demana una lectura molt atenta perquè reveli tots els seus secrets ocults i mèrits profunds, més enllà del clima juganer de la forma, la llengua i els referents de cultura pop. Des de la força imaginativa dels arquetips que qüestionen els límits de la raó i l'enteniment, Gol retrata a la perfecció la condició paradoxal del nostre món que transita entre contradiccions i contrarietats.

Partint de la imatge terrible de la "neu negra" de Paul Celan i Durs Grünbein, Romera ha entonat una doble elegia, abrupta i sintètica, per la pèrdua del pare i del mestre. *Neu negra*, des del límit de la mort –"acabar així, / com una flor que sòbre"–, ens exigeix una meditació profunda i extrema sobre el dol i la ferida i la fractura que deixa a la vida, que malda per donar explicació i sentit a tot, malgrat tot. *

NOVEL·LA XAVIER CORTADELLAS

John Smith no existeix. Tampoc, Barbara Buncle, la senyoreta Buncle, que és soltera, que té uns quaranta anys, que ha viscut sempre al poble de Silverstream i que, segons diu el narrador d'*El llibre de la senyoreta Buncle*, ha escrit *Cròniques d'un poble anglès* perquè necessita diners. Però el senyor Abbot, que també és solter i que és editor, bo i respectar-li el pseudònim, John Smith, suggerirà a Barbara Buncle que canviï el títol per un altre més incisiu, *El pertorbador de la pau*. I ella s'hi avé.

Tot és aparentment senzill en el món de la senyoreta Buncle: el pseudònim amb què s'amaga, la facilitat amb què el senyor Abbot accepta editar-li el llibre i s'entusiasma per ella, l'èxit immediat que té, la

El poder d'un llibre des de fa 82 anys

gent que viu a Silverstream, que és envejosa, ingènua, xafardera o entranyable, gent "que no anava mai enlloc, a qui no els passava mai res, a part de fer-se vells", tal com diu el narrador seguint el punt de vista del coronel Weatherhead, després que hagi llegit aquell llibre. I també és senzilla la manera com els trasbalsa aquesta lectura. En alguns casos, el trasbals arriba només

de sentir a parlar d'*El pertorbador de la pau*. En gent com Agatha Featherstone Hogg desvetlla la pitjor part d'ells mateixos; en altres, com Sally, Dorotea Bold i el coronel Weatherhead, la millor. "Va passar la seva vida, era molt banal, ben buida i solitària. I ho seria cada vegada més a mesura que passés el temps i ell es fes gran..."

A mi, *El llibre de la senyoreta Buncle* m'ha fet pensar en *La llibreria encantada*, de Christopher Morley, que va traduir Dolors Udina, també per a la col·lecció *El cercle de Viena*, i que vam poder llegir no fa pas tant. Són uns llibres que vénen d'un temps en què la paraula escrita tenia més ressò que no ara, fins i tot quan apareixia en novel·les on quadrava tot i on tot en-

Dorothy E.